

Bijlage 1: samenvattend overzicht toekomstverkenning

De bevolking vergrijst en hierdoor vlakt de bevolkingsgroei af.

De nieuwe bevolkingsprognose voor Helmond kent een tweetal lijnen:

Door geboorte en sterfte (autonome groei) groeit de bevolking van Helmond in 2030 naar 92400 (plus 4%)

Kenmerken: 0-11 jarigen: 10 % minder in 2030

65 plussers: 50 % meer

Steeds meer alleenstaanden

Als uitgegaan wordt van de geplande woningbouw waarin rekening is gehouden met een regionale opvangtaak (migratie) zal het aantal inwoners stijgen naar 96.700 in 2030

Ontwikkeling naar kenniseconomie

Innovatie, kennis en ondernemerschap worden steeds meer de belangrijkste concurrentiefactoren bij een voortzettende globalisering.

Stedelijke regio's worden steeds meer de brandpunten van economische ontwikkeling Bedrijven worden steeds meer gespecialiseerd op specifieke taken en opereren in (internationale) netwerken. Dit om flexibeler en slagvaardiger te kunnen zijn.

Stedelijke regio's (of netwerken) worden mede daardoor steeds meer de motor van de economie.

Aanwezigheid van schaars talent wordt een steeds belangrijker vestigingscriterium.

Hierdoor neemt de concurrentie om kenniswerkers tussen regio's en steden toe door het bieden van aantrekkelijke woon- en leefmilieus. Daarbij zal het accent in toenemende mate op herstructurering en transformatie van bestaand stedelijk gebied (met hoogstedelijke zones) komen te liggen in plaats van uitbreiding aan de rand van de stad.

Toenemende krapte op de arbeidsmarkt:

Door de vergrijzing daalt de beroepsbevolking. Zeker voor de (bv. technische) vacatures die nu al moeilijk te vervullen zijn zal hierdoor de krapte op de arbeidsmarkt toenemen.

Concentratie van verstedelijking

Er is een noodzaak om te komen tot duurzame stedelijke ontwikkeling waarbij sturen op optimale grondwaardecreatie en gronduitgifte in eigen beheer een belangrijk thema wordt. In relatie met het terugbrengen van de overcapaciteit van beschikbare bouwlocaties (door de demografische veranderingen en vraaguitval) zal een sanering / heroverweging / herprioritering van programma's behalve op regionaal, ook op stedelijk niveau onontkoombaar zijn.

Kleinschalige gebiedsgerichte benadering in plaats van sectorale benadering:

Op het lokale overheidsniveau wordt steeds vaker voor een meer integrale, gebiedsgerichte benadering gekozen in plaats van de 'klassieke' sectorale benadering. Dit levert doorgaans meer maatwerk en meer samenhang en samenwerking op, maar vergt wel een herijking van de rol van betrokken actoren. Tegelijkertijd zijn grote Integrale gebiedsontwikkelingen "uit" (te risicovol); kleinschalige ontwikkelingen / invullingen zijn "in".

Toenemende maatschappelijke verschillen vertalen zich in grotere ruimtelijke differentiatie:

De in de jaren 80 ingezette maatschappelijke differentiatie (inkomen, werk, opleiding, huisvesting, gezondheidssituatie) zal zich naar verwachting ook voortzetten in de komende decennia. Vooral de mate van kennis (opleiding) zal een toenemende factor zijn bij de maatschappelijke positiebepaling van individuen en de sociale gelaagdheid en vertaalt in een grotere differentiatie tussen regio's, binnen regio's (suburbanisatie), tussen wijken en binnen wijken.

Klimaatverandering

De komende 100 jaar zal de temperatuur blijven stijgen TGV de CO2 uitstoot.

Hierdoor zullen extreme weersituaties vaker voorkomen. Hevige regenval zal leiden tot grotere wateroverlast. Langere periodes van hitte zullen vooral in steden problemen opleveren. Naast het feit dat steden hier op in moeten spelen (adaptatie) zal ook een actieve rol verwacht worden en zullen gemeenten ook vanuit lokaal beleid een bijdrage zullen moeten leveren aan de CO2-reductie.

Naar een duurzame samenleving, leefbaarheid nu en later.

De klimaatveranderingen, de schaarste aan fossiele brandstoffen en grondstoffen vormen niet alleen een milieutechnische maar ook een technologische en economische uitdaging om duurzaamheid (in de brede zin van het woord) en noodzakelijke energietransitie gepaard te laten gaan met economische groei.

Toenemende invloed ICT op het dagelijks leven

Steeds meer zal via internet gekocht worden Volgens ING zal in 2020 al 33% van de schoenen via internet verkocht worden.

Steeds vaker en meer zullen kenniswerkers telewerken.

Sociale media zullen een grotere rol spelen in de meningvorming en het mobiliseren van groepen.

Terugtrekkende overheid

In toenemende mate wordt een beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid en kracht van de burgers. De sociale wetgeving zal zich steeds meer beperken tot de echte basiszorg. De landelijke overheid zal steeds meer aan de steden overlaten, die zelf hun eigen accenten kunnen leggen.

De maatschappij wordt losser en individueler.

Burgers gedragen zich steeds meer als klant van de samenleving en overheid. Ze voelen zich minder een deel van grotere verbanden waardoor gemeenschapszin steeds minder vanzelfsprekend is. Zo ontstaat er ook een kloof tussen burger en bestuur. In plaats van lidmaatschap van verenigen maakt men meer deel uit van een (virtuele) netwerksamenleving. Wel willen mensen in grote groepen intensieve belevingen ervaren (voetbal, muziek). Ook zoekt men herkenning in een regionale of nationale identiteit.

Individualisering woningbehoefte en verdere daling gemiddelde woningbezetting

Door de toenemende welvaart, een verhoging van de mobiliteit en emancipatie (met andere samenlevingsvormen dan de klassieke gezinsvorm) is sprake van een steeds pluriformere samenleving. Mensen maken individuele keuzes die passen bij hun eigen persoonlijkheid en omstandigheden. Deze individualisering van de woningbehoefte/woningvraag zal zich in de toekomst nog verder doorzetten. Gevolg van deze ontwikkelingen is ook dat de langjarige trend van een daling van de gemiddelde woningbezetting zich verder zal doorzetten.

Vermaatschappelijking van de zorg

Het streven om mensen langer zelfstandig te laten wonen en minder in intramurale zorgvoorzieningen op te nemen zet zich ook in de komende decennia door. Deze opgave wordt bovendien door de vergrijzing sterk geïntensiveerd. Daarvoor zullen door zowel aanbieders van zorg als woningaanbieders nieuwe arrangementen worden ontwikkeld gericht op de persoonlijke omstandigheden van de zorgvrager.

Politie gaat zich steeds meer richten op bestrijding criminaliteit i.p.v. verbeteren leefbaarheid.

De komst van een nationale politie zal de tendens versterken dat de politie zich meer zal richten op criminaliteitsbestrijding dan op het bevorderen van de leefbaarheid en veiligheid in het algemeen. Algemene handhaving en toezicht zal sterker een taak van de gemeente worden, vooral door de inzet van Bijzondere Opsporing Ambtenaren. Ook aan bedrijven en organisaties zal een grotere bijdrage gevraagd worden (bewaking bedrijventerrein, sportwedstrijden. Ook wordt de burger meer als partner in de veiligheidszorg gezien.

Financiële mogelijkheden van Gemeentes blijven beperkt.

Door crisis in de huizenmarkt, het overheidstekort, de euro- en bankencrisis en de verschuiving van taken (decentralisatie) blijft de financiële positie van gemeentes onder druk staan. Als dit een structureel proces wordt zal de discussie over de kerntaken van de gemeente gevoerd moeten worden.

Regionale samenwerking tussen gemeentes wordt steeds belangrijker.

Vanwege de decentralisatietendens zal moeten worden samengewerkt om complexe taken goed en efficiënt uit te kunnen voeren. Door een gezamenlijke bedrijfsvoering (automatisering, administratie, personeelszaken etc.) kunnen gemeentes efficiënter gaan werken.

Omdat de woningmarkt, arbeidsmarkt en vrijetijdsmarkt steeds sterker regionale markten worden zullen gemeentes in de regio steeds sterker ook beleidsmatig de samenwerking moeten zoeken, zoals in Brainport.

Verdere groei mobiliteit

Landelijk gezien wordt een sterke mobiliteitsgroei verwacht tot 2020 (10-20% tussen 2004 en 2020) en een matige tot beperkte groei tussen 2020 en 2028 (2-10%). Voor Helmond zal deze trend relatief nog sterker gelden (o.a. relatief jonge leeftijdsopbouw en hoog autobezit). De onderlinge verhouding tussen de vervoerswijzen ('modal-split' tussen auto- ov- fiets) zal echter vrij constant blijven en slechts aan kleine en langzame veranderingen onderhevig zijn.

Grote invloed innovatie/technologische ontwikkelingen op mobiliteit

De invloed van innovatieve, technologische ontwikkelingen op mobiliteit en voertuigeigenschappen wordt steeds groter. Hierdoor kan de gebruiker bewuster en beter kiezen (calculeren van nut/inspanning/tijd en

prijs) bij het maken van een reis. Het begrip multimodaliteit (overstap/overslagfaciliteiten) zal wel een steeds belangrijkere plaats innemen Door de integratie en connectiviteit van voertuig, weg en wegsystemen (o.a. coöperatief rijden) zal de wegcapaciteit beter benut kunnen worden. Deze toenemende complexiteit, samenhang en kostenontwikkeling betekent ook een verschuiving van uitbreiding naar beter benutten van infrastructuur.